

ROJA NU

ORGANA KOMELA KARKERÊN KURDISTAN LI SWÊD HEJMAR 12-13 SIBAT-ADAR 1980

DEVİRİMCİ AVINA KARŞI DURALIM

Tekelci Burjuvazi Demirel Hükümeti ile 12 Mart'ta çok gerilerde bırakacak bir saldırı ile devrimci avına başladı. Son ay içinde 3 bin kişinin tutuklandığı söyleniyor.

Tariş işçilerinin yiğitçe direnişi ile başlayan ve yoksul mahallelerdeki emekçi halkın katılması ile tüm şehiri kaplayan devrimci direnişe karşı burjuvazi tüm kınıyla İzmir'e kullanılmış durumda. Asker ve Polis, emekçi mahallelerine öğrenci ve işçi bölgelerine tıpkı bir işgal kuvveti gibi giriyor, Türk Bayrağı çekiyor, "bölge kurtarıyor".

Demirel ezilmesi gereken "beyin merkezlerinden" bahsederken Alman emperyalizmde Türkiye'nin imdadına yetişmek için paçaları sıvamış, "geleneksel" Alman Türk dostluğundan dem vuruyor. Gerici Türk basını bu istahlı yaklaşıma "dostluk" ilişkileri diye yoksul halka anlatmaya çalışırken gerçekleri öğrenmek için Alman Emperyalizminin akıl hocası Prof. Werner Gümpel'i dinleyelim "Türkiye'de anarşi ve çalkantılar büyük boyutlara ulaşmıştır. Önümüzde birkaç ay kalmıştı. Türkiye'ye geniş çapta acele yardım edilip ekonomik çökmezden kurtarılmazsa, büyük bir patlama olacak, Batının çıkarları tehlikeye girecek, çok geç kalınacaktır.

Görüyoruz ki türk gerici çevreleri ile birlikte "istikrarlı bir Türkiye" için devrimci avına girmişler. Artık kör gözler bile Türkiye'deki ekonomik ve siyasi bunalımın hızlandığı işçi grev ve direnişlerini görüyor. Emperyalistler türk tekelci burjuvazisi ile bu ekonomik ve siyasi bunalımın üstesinden gelebilmek için elele vermiş faşist tercihlerini hızla uyguluyorlar.

Devrimcilerin sokak ortalarında kurşunlanmasına, zindanlara tıklanmasına sessiz kalamayız Kürdistan'lı yurtseverler sömürgeci baskılara karşı birleşiyorlar. Bu güçler Türkiye'deki bütün anti-faşist, anti-emperyalist, anti-şövenist bir birlik için sesleniyor: **GÜÇLERİMİZİ BİRLEŞTİREYİM.**

YURTSEVERLER BİRLEŞİYOR YAŞASIN "ULUSAL DEMOKRATİK GÜÇBİRLİĞİ"

ÖZGÜRLÜK YOLU, DEVİRİMCİ DEMOKRATLAR VE DEVİRİMCİ DA ÖZGÜR VE DEMOKRATİK BİR TOPLUM KURULMASI İÇİN ULUSAL DEMOKRATLAR SÖMÜRGEÇİLİĞE, HERTÜRLÜ GERİ-ŞÜ ORTAK MÜCADELE HEDEFLERİ ETRAFINDA DEMOKRATİK CİLİĞE, FAŞİZME VE EMPERYALİZME KARŞI KURDISTAN' GÜÇBİRLİĞİ OLUŞTURDULAR :

Kürdistan üzerindeki sömürgeci boğunduruğuna son vermek, halkımızı özgürlüğe kavuşturmak; işkenceye, zulme son vermek.

Bir toprak devrimiyle büyük toprak ağalığına son vermek; köylülere toprağa kavuşturmak; ağalığın, şeyhliğin ve benzer gerici kurumların köylüler üzerindeki hertürlü köleleştirici etkisini ortadan kaldırmak; köylülere kooperatifleştirmek ve tarımı geliştirmek;

Kürdistan ekonomisini hertürlü sömürgeci ve emperyalist baskılardan kurtarmak; ulusal kaynakların, ulusal ekonominin gelişmesini yönünde kullanmasını sağlamak;

Dil ve kültür üzerindeki hertürlü baskıya son vermek; ulusal kültürün ilerici yönde gelişip serpilmesini sağlamak; halkı eğitmek, cahilliğe son vermek;

Kürdistan'da yaşayan diğer halklarında dil ve kültürlerini özgürce kullanıp geliştirmelerini eşit demokratik haklara sahip olmaları için gerekli koşulları sağlamak.

Kadınlar üzerindeki baskılara son vermek; kadınların toplum yaşamına tamamiyle eşit ve

etkin biçimde katılmasını sağlamak;

Çocukların ve gençliğin gelişimi ve eğitimi için gerekli koşulları yaratmak;

Emekçi halkın; ülkenin politik yaşamında etkin rol oynaması için demokratik koşulları sağlamak; bugün politik özgürlüğün önünde varolan engelleri kaldırmak;

Emekçi halkın yaşam koşullarını düzeltmek; ağır vergileri kaldırmak; ülke gelirlerinin halka karşı beslenen polis ve jandarma için, militarizm yolunda ve bir avuç haramazdenin lüks tüketimi uğrunda sarfını önleyip, onu ülkenin sanayileşmesi, iş alanları açılması için kullanmak, işsizliği önlemek.

Güç birliği yapan siyasetçilerimiz :

Emperyalist ve sömürgeci sömürü ve zulüm çarkını, bunların halkımıza düşman planlarını, ırkçılığı, şövenizmi;

Ağalık, şeyhlik ve benzeri gerici kurumların halka düşman karkelerini, bunların sömürücü ve işbirlikçi yapısını,

Aşiret çekişmelerinin halkımıza verdiği zararları birlikte

teşhir ederler. Kitlerle arasında, zulme ve sömürüye karşı ulusal ve sınıf sal bilincin gelişmesi. Sömürgeçiliğin, faşizmin ve emperyalizmin saldırılarının püs kürtülmesi için ortaklaşa mücadele ederler.

Ulusal Demokratik Güçbirliğimiz, Türkiye ve Kürdistan halklarının şu kısa vadeli ortak talepleri için mücadele eder:

Sıkıyönetimin kaldırılması ve işkencelere son verilmesi; İlerici-devrimci siyasi tutukluların serbest bırakılması; İlerici basın üzerindeki hertürlü baskı ve yasaklamalara ve kürtçe basın-yasan hakkı üzerindeki engelleme ve zorbalığa son verilmesi;

Her halka ana dilinde eğitim hakkının tanınması, eğitimin ırkçı-şöven, asimilasyoncu ve gerici içeriklerinden arındırılarak demokratikleştirilmesi;

141-142. maddelerin, siyasi partiler ve Seçim Yasalarındaki gerici, şöven, anti-demokratik diğer hükümlerin; yine düşünce ve örgütlenme özgürlüğü önünde engel oluşturan diğer tüm anti-demokratik yasa ve uygulamaların kaldırılması; Devamı s. 7.

KONGRA KOMKAR A 2 YA PÊK HAT

DI KONGRA KOMKAR DE CIGERXWIN DIPEYVE.

Roja 23 û 24-ê Sibate Kongra KOMKAR a 2-ya dî demekê de, ku kêfareta gelê Kurdistan dî varê hişyaride gavên hejra pêşve avêtine, pêk hat. De civinê de lî komele, ku endamên KOMKAR'ın; bî endamên xwe ve jî bajarên, Elman ya federal hatibûn. Gelek nunêrên rexistinê pêşverû jî dî civinê de cih gartibûn. Hozanê mezin Seydayê Cigerxwin, ku lî Swêd

dîjî, jî aliya KOMKAR de hatibû vekwendin. Bêjdariya Seydayê mezin, ew civin hêjatar kiribû. Kongra KOMKAR du roj berdewan kir. Roja pêşin dî destpêkê de, sekreterê KOMKAR civin vekir. Endam û mêvanên dî civinê de jî bo rûmeta şehidên pêşverû yê Kurdistanê û cihanê, dejiqakê rawestiyên. Piştî ku navên runêra hate xwendin, pênc heval.

jî bo divanê hatin helbijartin. Yek jî endamên divanê keçeke kurd bû. Bî tevayî, bê helbijartin Hozanê mezin Seydayê Cigerxwin, bû serokê divanê.

Piştî vê yekê, nunêrên rêxistinê pêşverû, ku dî civinê de bêjdar bûn, sîlavên xwe xwendin û xebata KOMKAR piroz kirin.

Pêşiyê mûbûsekê partiya Sosyal demokratên Elmanya Fêderal, ku berê pêlakê lî Kurdistanê geriya bû, rewş û pêngala pêrişani û bindêsti ya gelê Kurdistanê da xuya kirin, û piştî partiya xebatê gelê Kurdistanê bona azadi kir. Paşê sîlavên Kovara Riya Azadi û Rojnema Roja Welat û DHKD hate xwendin.

Lî hawir, dengê çekik û sloganên bîjî Riya Azadi, bîjî Roja Welat, Bîjî DHKD û Bîjî Azadiya Kurdistan, bilind dibûn û ew avaniya mezin dihejandan. Piştî ku nunêrên rexistinê pêşverû sîlav û piroznamen xwe xwendin û sîlav û piroznamen xwe jî çar aliyê cihanê hatibûn, hate xwendin, Hozanê mezin Seydayê Cigerxwin dest bî xoşxwana xwe yê dîr û direj lî ser rewşa Kurdistanê Dûmahik r. 3.

SÖMÜRGEÇİLERİN TEPKİLERİ

Geçen sayımızda İsveç parlementsosunda Kürdistan sorunu üzerine yapılan tartışmayı sunmuş-tuk. Bölgesel bir tartışma, Kürdistan sorununun uluslararası platformda tartışılması için atılan ilk önemli adımdır. Halkın üzerindeki sömürgeci baskıların dünya kamuoyunda duyulması, elbette sömürgeçilerin he sabına gelmiyor. Sömürgeçiler, baskılarını ve sömürlerini gizlemek için durmadan dünya kamuoyunu aldatmaya çalışıyorlar. Kimileri "sosyalist" likten, kimleri ise "özgürlükçü demokrasi" den dem vuruyor. İnsan haklarını garanti altına alan uluslararası antlaşmalarında altına utanmadan imza koyan bu sömürgeçler, Kürt halkının en ufak demokratik bir hakka sahip olmasına bile tahammül edemiyorlar. Nerde karışlarına Kürdistan meselesi çıkarsa küplere biniyorlar.

İran'da Kürt halkına karşı girişilen kitlesel katliamları, protesto eden İsveç hükümeti, derhal İran hükümeti tarafından petrol ile tehdit edildi.

Kürdistan sorunu İsveç meclisinde tartışılınca, sömürgeçlerin gazetesi "Hürriyet" gensoriyu veren komünist milletvekili Oswald Söderqvist'e "küştah" diyecek kadar işi azıttı. Halbuki asıl küştah Hürriyet gazetesidir. Kürdistan'lı sömürgeleştirip, halkı insanlık dışı yöntemlerle baskı altında tutan ve varlığını bile inkar edenlerdir. Her türlü insanı hakkından yoksun bir halkın hakkını savunmak, mücadelesini desteklemek her demokrat insanın vazifesidir. Ne var ki sömürgeçler insanlık dışı birer mahluklardır. Bunlar insanların insanca yaşamasına tahammül edemezler.

Bu küştahlar ancak insan haklarını savunulara "küştan" demesini bilirler...

Faşist Irak Baas rejiminde İsveç'in sağcı bir gazetesi 26 Ocak 1980 tarihli "Svenska Dagbladet" te bir ilan yayınladı. Kürt halkını kitlesel olarak katleden, toprağın süren zindanlara do'duran faşist Baas rejiminin İsveç Büyük Elçisi A.J. Haddawi, söz konusu ilanında Irak'ı güllük güllüştanlık gösteriyor.

Bu ilanla ilgili olarak Irak Komünist Partisi, İsveç'teki ilerici Kürtler ve İsveç'teki Demokratik Irak Derneği şu açıklama'yı yaptılar. Aynı açıklamayı İsveç'in en büyük liberal görüşlü gazetesi "Dagens Nyheter" de bir yorum şeklinde yayınladı.

Açıklama şöyledir: Biz Irak Büyük Elçisinin 26 Ocak 1980 cumartesi günü Svenska Dagbladet gazetesinde yayınlanan ilanına cevap vermek ve Irak Kürdistan'ı ile Irak hakkındaki gerçeği ispat etmek istiyoruz.

1- Büyük Elçiliğe göre, Irak Kürdistan'ının tam özerkliği

a-) Büyük Elçinin bahsettiği özerklik, 11 Mart 1974'te kabul edilen özerkliktir. Kürt halkı ise bunu tam özerklik olmadığını için kabul etmedi. Bir kaç gün sonra Irak Kürdistan'ında savaş yeniden başladı. Bu savaş 6 Mart 1975'te Irak hükümeti ve İran şahı arasında Cezayir'de yapılan anlaşmaya kadar sürdü. Bu anlaşma ile ABD Emperyalistleri ve gerici arap ülkeleri Irak'ta Kürt halkını ezme kararı verdiler. Irak'ta bu anlaşma gereği zengin petrol yatağı bir kısım toprağını İran'a vermeye razı oldu.

b-) Irak Kürdistan'ında yasama ve yürütme organları halk tarafından seçilmiyor. Bağdat'taki Baas rejimi bu organların üyelerini kendi ajanlarını veya Kürt halkına düşman-kimselerden seçiyor. Bu kişilerin herhangi bir yetkileri yoktur, Bağdat hükümeti tarafından yönetilmektedirler.

c-) Büyük Elçinin bahsettiği Irak Kürdistan'ı ile ilgili özerklik 1974 tarihinde 300.000

in üzerinde Kürdün Irak Kürdistan'ının kuzeyinden güneydeki çöllere sürülmesidir. İran ve Türkiye sınırları boyunca, 800 Km uzunluğunda ve 20 km. genişliğinde bir bölgede hükümet tüm köyleri yaktı, böylece insanları o radan taşınmaya zorladı. Toprak işleme veya diğer bir iş yapma olanağına sahip olmayan bu insanlar şimdi askeri kamplarda yaşıyorlar. Bu kamplardaki fakirlik yüzünden çok sayıda insan hastalıklardan telef oluyor.

Şimdi büyük elçiliğe soruyoruz; Ekmeğini kendi alın teriyle kendime topraklarından çıkaran ve Kızıl Haç yada Çocuk Esirgeme Kurumunun yardımına ihtiyacı olmayan insanlar bunlar mıdır?

2- Irak'ta İnsani Haklar Irak Büyük Elçisi, Irak hükümetini her türlü ayrıcalığa karşı olduğunu söylüyor. Biz bunun yoruma girmek istemiyoruz. Çünkü Uluslararası Af Örgütü raporları, Irak'ın insan haklarını çiğneyen ülkeler arasında yer aldığını gösteriyor. Kürt halkı komünistler ve demokratlar idam ediliyor, baskı ve teröre maruz kalıyor. Uluslararası Af Örgütü'nün Irak ile ilgili raporu bu mektubun ilşigindedir.

3- Irak Kürdistan'ındaki Çarpışmalar

Büyük elçi Irak Kürdistan'ındaki savaştan bahsederken, bu savaşın sömürgeçlerin, emperyalistlerin ve siyonistlerin icad olduğunu söylemesi büyük bir yalandır. Bu bir gerçektir ki Kürt halkı, kendi ulusal ve insan hakları için faşist, şöven militarist rejimlere karşı mücadele etmeye zorlandı.

4- Büyük Elçi, Kürdistan Demokrat Partisi (KDP) ve Kürdistan Devrimci Partisinin, Arap Baas partisi ve Irak Komünist partisi ile birlikte ve eşit şartlar içinde ulusal ilerici cephenin üyeleri olduğunu söylüyor. Bu büyük bir yalandır. Biliyoruz ki bugün iktidardaki tek parti olan ve diğer parti ve ideolojilere fırsat tanımayan Arap Sosyalist Baas Partisidir. Diğer mevcut partiler sahte partilerdir ve gerçek temsilci değillerdir. Irak hükümeti, bu yolla Irak halkına ve Dünya kamuoyunu Irak'ta demokrasinin olduğunu i nandırmak istiyor. Biz, Irak komünist partisinin tüm bürclerinin kapatılmış olduğunu ve 10 binin üzerinde Irak komünistinin öldürüldüğünü, tutuklandığını ve Irak'tan kaçmak zorunda olduğunu biliyoruz. Irak Komünist partisi, arap ve Kürt ilerici güçleri ile birlikte, Irak faşist rejimini ezerek ve Kürt halkının gerçek özerklik hakkını tanıyan Demokratik bir Irak kurmak için mücadele ediyor. İsveç halkını, Irak büyük elçisini, Irak'ta insan hakları ve demokrasinin var olduğunu ilişkin bir çok gazeteye verdiği ilana inanamaması için uyarıyoruz. İsveç hükümetini, Komünist Milletvekili Oswald Söderqvist'in Kürtler hakkındaki gensorusunu desteklemesini ve Irak Büyük elçisinin ekonomik tehditlerine kulak asmasını ve insan hakları için anlayışlı ve tarafsız davranmasını için uyarıyoruz.

Eğer Büyük Elçi kendisine inanamazsa istiyoruz duyurusuna bahsettiği demokrasiyi, Kürtlerin özerk durumlarıyla ve diğer bahsettikleri ile ilgili bir araştırma yapacak Uluslararası Af Örgütü veya insan hakları ile ilgilenen bir uluslararası örgütün Irak'a gönderilmesini, Kürdistan halkı ve Irak'ın diğer bölgelerinde serbestçe insanlarla konuşmasını kabul etmelidir. O zaman ilanımda denok rasi ve Kürdistan'da özerklikter bahsedebilirsin.

- Irak Komünist Partisi
- İsveç'teki ilerici Kürt Öğrencileri
- İsveç'te Demokratik Irak Örgütü.

NAMEYÊN XWENDEVANAN Okuyucu mektupları

SÜRİYE

" ROJA NU " RE

Xuşka mîni nû, Roja serbîlind Hevala hejra pîr karker û rind Ji Tirêjên te agir dî arî Dîjman Kor dîki lê dîbi tari

Te pîroz dîkîm hevala nazdar Bî mare hemî karker û cotkar

Barê me garan Armanca me dûr. Bî jorve dîçîn lê ji cîhên Kür

Tev ko tazine nexweş û birçî Fawîr me dîjman lê mê bigên çî

Mîzgin lî welat Roja Nû da der Kürdistan dîbi kesk û sor û zer.

Kovara Gulistan

("GULİSTAN" Kovareke Kurdî pêşverîye û lî Sûriyê derdikeve.)

KIRŞEHİR

Hevalên Delal

Ez kurdeki jî bajarê Qırşehîrê me, çend hejmarên Rojnâme me (R.N) kete destên me lê em dîxwazîn êdî hun jî mera her hejmarêk derket 5 heban poste bîkîn emê mesruên poste jî nay mîşana we ra bîşînîn. Em gelek hewcênê, demak dakeve destê me em bî gundiyan va, bî xwendevanan va bî yebatkaran va tev dîxwîzîn û pîr şa dîbîn.

Jî pejarê Qırşehîrê gelek sempatîzanî Riya Azadî hene bonak sazûmana het Riya Azadî û Roja Welat neşîr nabe bî kuştî em pîr hewce Roja Nu ne. Va name gîhiştê destê ve jî mera hema hejmarê paşîn pênc heba postekîr.

Sîlavên şoreşgerî, serfirazî-ya ve dîxwazîm.

Ö.F

KIRŞEHİR

KIZILTEPE

DEĞERLİ HODDAŞLAR

Mektubuma devrimci selamlarımla başlıyorum. Bu mektubu siz de, Özgürlük Yolu'nun gelişmeye açık bir bölgesinden (Kızıltepe den) yazıyorsunuz.

Değerli ROJA NU yayıncıları! Bildiğiniz gibi ROJA WELAT Kürdistan'da kitaleleri kucaklamış, halkın siyasi ve kültürel gereklerini en mükemmel bir biçimde karşıyabilmenin yollarını bulmuş bir dergidir. Ama zalimler bu dergiyi Kürt halkına çok görüldü. Roja Welat yayınlama yalı Kürdistan'da eksikliğini şiddetli bir biçimde kitalelere hissettiriyor. Özgürlük Yolu'da bu eksikliği kapatacak bir sürü yayın (Roja Özgürlük, Roja Nu) vs. veririz. Ama bu yayınların tümü elimize tam olarak geçmiyor. Bu gün Kürdistan'da bilhassa ROJA NU gibi bir dergiyi ihtiyaç vardır. Bu dergi ancak bir-iki tane olarak Kızıltepeye geliyor. Bu durumda bu dergiyi okumak isteyen herkes okuyalıyır.

Değerli Roja Nu yayıncıları! Sizlerden istediğim, daha çog rusu istediğiniz, bu dergiden çıktığı zaman en azından 10-15 tane göndermenizdir. Aslında 10-15 tane de azdır, ama biz sizin olanaklarınızı da düşünerek bu kadar istiyoruz. Burada mektubuma son veririken, devrimci selamlarını sunarım.

- HİMRÊ KEDXÛRÎ BÎJÎ AZADÎ.
- HİMRÊ QOLONYALÎ

- HÎJÎ TEKOKŞINA ME YE ŞOREŞÇERÎ

T. S

Kızıltepe-MARDİN

DERİK

ROJA NU DERGISİNE

Gericoilligin gün begin azdıği günümüz koşullarında sömürgeci telceli türk burjuvazisi halkımızın gelişen devrimci mücadelesini daha çocukken boğmak amaçlıdır.

Ülkemiz Kürdistan'da ve bilhassa ilçemizde aranmayan ev, basılmayan köy ve dayak yemeyen insan kalmadı. Komandolar tarafından ülkemiz insanın insanlık onuru ayaklar altına alınmış durumdadır. Geçtiğimiz günlerde ilçemiz Derik'te bir polis öldürülmesi bahane edilerek Derik Sosyal Dayanışma Derneği (DSDD) nin Başkanı Ömer Esen ve diğer iki dernek üyesi soruşturma gereğesiyle 10 gün süreli işkenceye tabi tutulmuşlar. Mart'dan itibaren şube polisleri yakalanan bu arkadaşlara süreklî şu nu söylüyorlar:

Sonunuz gelmiştir, bir gün sa bah kalkarken Kürdistan dediğiniz yerlerin yerle bir olduğundan gökyüzünde bombardıman uçaklarından başka birşey görmeyeceksiniz.

Kardeşler

Ülkemizin Nazi kamplarına dü müştüğü bugünlerde Sömürgeci telceli burjuvazinin faşist-militarist baskıları yetmiyormuş gibi sözüm ona Kürdistan halkı adına yola çıkan küçük burjuva meraca hareketler sıkıyönetimin Kürdistan'daki görevini üstlenmiş durumdadır. Günümüzde azgınlaşan sömürgeci baskıların yanı sıra küçük burjuva meraca ve reformist hareketler karşısında malesef tutarlı bir mücadele ve gerçek sosyalist bir politik hareket henüz mevcut değildir. Bu yüzden gerek militarist baskılar gerekse her türden oportünizm, karşısında güçlü bir kale bulamadığı için yer yer gelişme imkanı bulmaktadır.

Yurtdışında bulunan, Kürdistan'lı ilericiler, demokratlar, yurtseverler

Tüm dünya emekçileri:

Ülkemizin can derysisi haline getirilmek istendiği ve her türlü oportünizm kitaleleri içinde taban kazanmak istediği bu koşullarda :

Sömürgeci militarist baskılara ve her türden oportünizme karşı omuz omuza savaşın bayrağını zai yükseltelim.

Kohlsonun sömürgeci militarist baskıları: "Her türlü oportünizmin panzehiri Marksizm-Leninizmdir!"

Jî bo yekitiya şoreşgeran pêşkevîn.

T.G

Derik-MARDİN

ALMANYA

ROJA NU

Lî dervey Kurdistanê bindest xebat û keftelet jî me re pîr davêt, jî ber ku gelek pêwîstê em rewşa netewê Kurd jî cihanê re xuya bîkîn, û jî bo va karê girang, me davêt belavok, çî bî zîmanê Kurdî û çî bî zîmanên din batîn belav kirin lî nêv hemo netewan û gelan.

Jî ber ku "Roja Nu" gaweke ê gîne û bihaye, dî vi varî de, ez jî dilê xwe de kovara we ya teze sipas dikim û hembez dikim. Nemaže, raman û wadên kovarê ber ve sîden karîr, cotyar û hemo belngazên Kurdistanê diçe .... pêşverûye niştimaniye û merovî ve ... Ev bî xwe reya netewên ku bî raste rast serfiraz û aza bûne.

Bo hêzên niştimani û pêşverû lî hemo Kurdistanê bagîhan hev, diwe kovarên niştamanî perwer û pêşverû bî hev re arîkarîye bîkîn, çî ku bê "Herkarî" karê me tamani hineki zorîrane.

Ez jî dil û can gava we sipas dikim.

Sipasîyek jî dil

CANKURD

"UDG" NİN GÜÇBİRLİĞİ ÇAĞRISI

BİR SÜRE ÖNCE TÜRKİYE KÜRDİSTANI YURTSEVER GÜÇLERİ ARASINDA OLUŞTURULAN KÜRDİSTAN ULUSAL DEMOKRATİK GÜÇBİRLİĞİ, TÜRKİYE'DE İLERİCİ ÖRGÜTLERE AŞAĞIDAKİ ÇAĞRIYI YAPTI:

Emperyalist güçler ve onlarla işbirliği halindeki Türkiye gericiileri, emekçi halklarımıza karşı yeni bir saldırı kampanyasına girişmiş bulunuyorlar. Açık faşist bir diktaya yönelmiş bulunan bu kampanyanın başlıca nedenleri; emperyalizmin özelliklerle İran ve Afganistan'da uğradığı yenilgi ve gerilemelerle Türkiye'deki derin ekonomik ve politik bunalımdır.

Emperyalistler, İran ve Afganistan'daki gelişmelerden sonra, Türkiye'yi sağlam bir üs olarak elde tutmak için yoğun çabalar içine girmişlerdir. Bu amaçla ülkedeki en gerici, işbirlikçi güçleri, militarizmi ve sövenciyi destekliyor, anti-emperyalist ve demokratik güçlerin ezilmesini teşvik ediyorlar. Türkiye ise öteden beri derin bir ekonomik bunalım içinde yüzüyor ve ekonomik durum günden güne kötüleşiyor. Egemen güçler bunalmaya mahfiyetmek, geçiştirmek için emekçi halk üzerindeki baskı ve sömürü çarkını ağırlaştırıyorlar. Buda sınıf mücadelesini keskinleştiriyor; özgürlük, demokrasi ve sosyalizm güçleriyle kapitalistler ve büyük toprak sahipleri arasındaki çelişkiyi derinleştiriyor; ekonomik bunalımı genel bir politik ve sosyal bunalıma dönüştürüyor.

Böylece emperyalistlerin ve Türkiye gericilerinin çıkarları çakışıyor ve Türkiye'de sözkonusu saldırı kampanyasını oluşturan. Son olarak demokratik hak ve özgürlükleri hiçe indiren yeni baskı yasaları meclislerden geçirildi ve halkın yoksulluğunu, sefaletini iki kat arttıran "ekonomik tedbirler" yürürlüğe konuldu.

Halka düşman güçler, halkı açlığa iterken, onun direnmesini önlemek için daha kalın zincirleri de bileklere uzatıyorlar. Böylece Türkiye'de tezgahlanan şey, emperyalizmin denetiminde açık faşist diktatörlükten başkası değildir.

Emekçi halk yığınlarının ise daha fazla sömürüye ve zorbalığa tahammülleri kalmamıştır. Kitler kimi yerde bilinçli ve örgütlü, kimi yerde kendiliğinden direnyolar. Kitlelerin direnişi, bu dağılık haliyle bile, sö-

mürücü, zorba güçleri şaşırtıyor, kudurtuyor.

Değişen burjuva hükümetleri, denenen veya şanslarını deneyen başlıca burjuva partileri, bunalmaya bir çözüm getiremiyorlar ve getiremezler. Bu nedenle de son çözüm biçimi olarak faşizme yöneliyorlar. Ancak kitleler, artık burjuva partilerin den bir çözüm beklemiyor ve halk faşizmin ne anlama geldiğini biliyor. Koşullar, halk yığınlarının zorbalığa ve sömürüye karşı demokratik ve ileri hedefleri için mücadele alanına çekilmesine son derece elverişlidir.

Bu koşullarda Türkiye devrimci ve demokratik güçlerine düşen acil görev, faşizmin ve emperyalizmin saldırılarını karşısında, gecikmeksizin, kendi aralarında güç ve eylem birliğini hayata geçirmektir.

Sol ve demokratik saflarda hemen herkes, güç ve eylem birliğinin önemini dile getiriyor; ama bunun gereğini yapmak için zorunlu adımların bugüne kadar atılmadığı da bir gerçek. Bu konuda ki kimi girişimler ise, ya gerçek anlamda bir güç birliğini gerçekleştirme hizmet etmeyen, hatta böyle bir oluşuma engeller çıkaran dar grupçu politikalara araç yapıldı; yada iyi niyetlere dayansa bile, etkili bir güç ve eylem birliği yolunda başarısız olamadı.

Bugün devrimci ve demokratik güçlerin dağılıklığı, halk düşmanı güçlere cesaret veriyor ve onların işlerini kolaylaştırıyor. Bu durum, demokratik, ilke li güç ve eylem birliğini biran önce gerçekleştirme konusunda her ilerici politik gücün, her ilerici kuruluş ve kişinin sorumluluğunu artırıyor. Yine bugün, güç ve eylem birliği sağlama gereği daha da belirgin hale gelmiş ve bu yöndeki eğilim ve çabalar güçlenmiştir.

Güç birliği sorunu, emekçi halklarımızın, devrimci ve demokratik güçlerimizin çıkarları açısından hayati ve ertelenemez bir görevdir.

Bu amaçla biz, ÖZGÜRLÜK YOLU DEVRİMÇİ-DEMOKRATLAR ve DEVRİMÇİ ULUSAL DEMOKRATLAR, Kürdistan'da, emperyalizme, sömürgeci liğe, faşizme ve bunların yece-

ğindeki diğer gerici güçlere karşı ilkeli bir güç birliği oluş-

turdukve bu güç birliğine, söz konusu ilkeleri benimseyen başka yurtsever güçlerin katılması için çaba göstermekteyiz.

Biz, Devrimci Ulusal Demokratlar, Devrimci Demokratlar ve Özgürlük Yolu, Türkiye'de tüm anti-emperyalist, anti-faşist ve anti-şövenist güçleri kapsayacak demokratik bir güç ve eylem birliğini gerçekleştirilmesi için çağrıda bulunuyoruz.

Biz güçbirliğinin, emekçi halklarımızın, demokrat ve ilerici insanlarla ve en başta da devrimci güçlere yüksek bir moral kazandıracak, milyonlarca yoksul ve emekçi insanı mücadele saflarına çekeceğine, devrimci yığın hareketinde kabarmalara yol açacağına ve böylece emperyalist ve gerici güçlerin planlarını alt-üst edeceğine inanmaktayız.

Devrimci, ilerici, yurtsever güçler, bugünkü koşullarda şu seçeneklerle karşı karşıyadırlar: Ya faşizmin karşısında dayanık ve pasif kalmak, ya bir basına kendi olanaklarıyla direnmek-ki her ikisi de yenilgiye götürür-, ya da güçleri birleştirip en enerjik biçimde direnmek. Kanımızca, ilerici güçleri zafere götüreceği yol bu so nuncusudur ve bundan başkasını seçemeyiz.

Biz, Devrimci Demokratlar, Özgürlük Yolu ve Devrimci Ulusal Demokratlar, faşizme, emperyalizme, ulusal baskıya karşı güç ve eylem birliğini gerçekleştirme yöntemi olarak, böyle bir güç birliğini isteyen politik güçlerin, öncelikle bir araya gelip diyalog kurmalarının ve güçbirliğinin ilke ve hedefleri konusunda görüş birliğine varmalarının gerektiği kanısındayız. Bu nedenle de, karşılıklı görüşmeler yoluyla en kısa sürede bir toplantı gününün tespitini öneriyoruz.

(ULUSAL DEMOKRATİK GÜÇBİRLİĞİ)
(ÖZGÜRLÜK YOLU-DEVRİMÇİ DEMOKRATLAR ve DEVRİMÇİ ULUSAL DEMOKRATLAR)

Yurtseverler Birleşiyor

Paştarafı baş s.

Kapatılan demokratik kitle örgütlerinin açılması; demokratik kitle örgütleri, sendikalar ve ilerici partiler üzerindeki baskılara son verilmesi;

Tüm çalışanlara grevli, toplu sözleşmeli sendikal hak ve özgürlüklerin sağlanması;

Genel grev ve dayanışma grevi hakkının tanınması;

Sendika seçmede referandum hakkının yasal güvenceye kavuşturulması.

İşçi sınıfının birlik, mücadele, dayanışma günü olan 1 Mayıs'ın yasalaştırılması;

Toplumsal bir suç olan lo-kavtın yasaklanması;

Demokratik bir toprak reformunun yapılması, bu arada, sınır boylarındaki mayınları temizle nerek bu toprakların topraksız köylülere dağıtılması;

Herkes iş olanağı sağlanma-sı;

Asgari ücretten vergi alınması, yoksul halk üzerindeki vergi yükünün kaldırılması;

Gençlerimize eğitime fırsat eşitliği, öğrenim özgürlüğü ve can güvenliğinin sağlanması;

Hertürlü resmi-sivil, gizli açık faşist odakların dağıtılması, MHP ve UGD'nin kapatılması, halka karşı işledikleri suçların hesabının sorulması;

Emperyalizmin saldırgan askerî örgütü NATO'dan çıkılması, emperyalistlerle yapılan ikili antlaşmaların feshedilmesi ve askerî üstlerin kaldırılması;

IMF, OECD, AET, Dünya Bankası vb. emperyalist mali-siyasi kuruluşlarla her türden bağımlı ilişkilere son verilmesi.

**YAŞASIN
TÜM ANTI-FAŞİST
ANTI-EMPERYALİST
VE ANTI-ŞÖVENİST
GÜÇLERİN EYLEM
BİRLİĞİ**

ROJA NU OKUYUCULARINA

Roja Nu yayın hayatına başla yalı çok sayıda okuyucusundan mektuplar aldı. Gazetemizde ki yer darlığı nedeniyle okuyuculardan gelen ve yayınlanması gereken mektupları yayınlamamıştık. Bu sayıdan itibaren hepsini olmasa bile okuyucularımızın seslerini yayaacağız.

Kürdistan'da birtürlü dinmeyen sömürgeci baskılar arttırılıyor. Buna rağmen sömürgeciler eskiden yaptıkları gibi halkımızı kırma uğratıp ve bunu sessiz sedasız geçiştirmeye güç yetiremiyorlar. Binlerce Kürdistan'lı yurtdışında halkımızın ızdırabını Dünya Kamuoynuna ulaştırıyor. Halkımızın dostları gün geçtikçe çoğalıyor.

Bu yüzden okuyucularımız karşılaştıkları zulmü Roja Nu'ya iletinler. Biz bütün bu baskıları Dünya Kamuoynuna iletmek gibi bir görevle karşı karşıyayız.

Elbette sesimiz sadece Kürt emekçilerinin değil, bunun yanında yoksul Türkiye'li emekçilerininindedir. Bu yüzden çağrıımız sadece Kürdistan halkı ile sınırlı değil, Türkiye'li tüm emekçi ve devrimciler içindir.

- SÖMÜRGEÇİLİĞİ, EMPERYALİZMİ BİRLİKTE YIKACAĞIZ !

**YENMEK İÇİN
BİRLEŞMELİYİZ !**

KONGRA KOMKAR

Roja 2-ya de, seot 10-ê sibê de, seminerek 1 ser kolonyalizmê hate dayin. Rewşa gelên bin dest hate nişandan. 1 ser rewşa dibistan û xwendina zarokên welatên koloni de, axaftineke dîr û dirêj hate kirin. Gelek hevalên ku di kongrê de bêjdar bûn, di vi warê de bir û baweriyayê gotin. Ew dan û standin çiqas dirêj bû ji, lê disa ji têri ne kir.

Piştî ku dan û standinê 1 ser kolonyalizmê xelas bû, xebata kongrê dest pêkir. Nunêran peş niyarên xwe pêşkêş kirin û biryar hatine standin. Dawî de endamên qomita birêvabîra gîştî bi awaki demokratî hatin helbijartin.

jinên û zarokên Kurdistanê û rewşa cihanê, kir. Hemû hevalên di hundir de rabûn piya û dîr û dirêj li çepikan xistin û bi hevêre gotin: Biji Cigerxwin.

Paşê proxrama 2-ya dest pêkir. Gora proxramê, hevalên qomita birêvabîrê gîştî, dest bi xwendina raporên xebata xwe ya salane siyasetî aborî kir. Piştî

AYINEK JI KONGRA KOMKAR, CIGERXWIN LI PÊŞIYÊ RÛNÎŞIYÊ.

ku rapor hate xwendin, hemû nunêran ew rapor bi tevayî qebûl kirin.

Piştî vê yekê xebata roja pêşîn xelas bû û seet 19.00 de şevê çandî dest pêkir. Di pêşiyê, seydayê Cigerxwin, jiyina xwe bi kurtî da xuya kirin û çend rîstên xwe yê xweş xwendin.

Paşê, dengbêjan û keç û xortan, hin stran û dilanên xweş pêşkêş kirin. Di şeva çandî de

tiştê gelek xweş û kesnê ew bû, ku keçekê kurd, şev salî bi navê gulê, bi dengê ziz çend stranên xweş û şerîn bi tin û şewat gotin.

Em xebata KOMKAR pîroz dikin û serfiraziya endamên KOMKARê wazîn. Em xebatê KOMKAR parçek ji têkoşina gelê Kurdistanê di Riya Azadî de dibînin û piştî tiya wê dikin.

- BİJÎ KOMKAR !

SIN`ET Û ÇAND

XEWNA MIN

ŞIKOÊ HESEN

Vê xewnêda ezê çûme Kurdistanê nuh, bıkır,
Herçar qulba vê ketine şemlanê bext û agir
Vê xewnêda Kurdistanê ne mij heye, ne dûman,
Vê xewnêda çawa mızgîn birq vedadın erd, esman,
Vê xewnêda eşq mızgîne... Kurdistan wê aza bûye...
Ber çavê min esman tiji refê quling-qaza bûye.
Rojâ kibir bi eşq û şa Kurdistanê dîşuxule ;
Û dora wê keskesora, hezar awaz û gule...
Teze bûye yek nanê meyi kal û bava hezar ker,
Miletê min hezar qebil vanê teze wê tê ser.
Def û zurnê wê girmine... wê qûjine û dewat...
Şehidê me tev rabûne, qise dakin eşq, hêbet...
Birinê wan bûne nişan, şemdanın lî pêşirê,
Bejna wane bilind, talyan wek minarê Cızirê...
Keri-Sûriya vanê tinin, serjê dakin ber piê wan,
Rextê gula vanê tinin û davêne ustûê wan...
Xeribe me tîn-dîkışın minê Ferat û Murad,
Emir tinin, eşqê tinin bo ocaxê ber mirat...
Û kenê wan mîna birûsk lî dewatê şirqine,
Dewsa birqê, gul-sosana lî govendê jor tine...
Çi şirine ev lewja nuh... çî şirine dengê sêz !
Erfan, egit minanî çîya bînda bûne çit û rêz...
Va meydane wê cîridin syarê kihêl-menekya,
Ser hevra tîn, ber hevra tîn mîna ewrê belekya...
Rext û rîşme singê hespa dîteyisın wek steyr,
Perçe dakin hesp erş-esman, mîna Sîmar, mîna teyr...
Toz û dûman tund radibe mîna hulma devê zya,
Hıldıkışe, hemêz dike ber-bedenê bînî çîya
Û dikeve geboz-gelya tevi eşq û şaya dîl,
Jî kevir jî dihelîne hemû xiyal-xemê kul...
Bûka teze lî ber perdê bir kirîye şerm û edet,
Xêlî dêstda dihejine, divê: "Wanin dêl-dewat",
Zevê teze çûye Sipanê pey Xeca Zer û Siabend,
Divê:-werin! dewata we Kurdistanê girt govend !...
Divê,-werin!...Ewan mîrye; bûye dewata Mem û Zin...
Bext û maraz naqurçımın idi ter-can û mîşın
Kê qurçımıye bext û maraz, canî lî kê bûye reş,
Dewata wan wê digere tevi bextê meyi eşq.
Divê,-werin!...idi tu Mem naçın xerib-qurbetiê...
Idi keç-bûk û Zeri-Eyş nabınır derd, bedbextiê...
Divê,-werin!... şên, ava bûye Dîndima me kelefê!...
Hêz-qewata Xanê Çengzêr mîna stêrka zafê!...
Divê,-werin, Leyl û Mecrûn vegeryan jî esmana,
Wan bir kirîye zulma evda, derd û kulê zemana...
Dota gurca, evin Senen rabûne jî kibirê,
Mîna hezar evin, ro didın şevq û nedirê,
Xal û xarzi pevketine... Emêz şxa wê mîriye!...
Werdeka dê jî şabûna çeva hêşır û gîriye...
SER govendiê nade kesi bi eşqê dil dilize,
-Xırpaniki,-divê,-lêxin! ev dewat zef ezize...
Her hevt kurê Hesê Dûdê lî govendê bûne çîye,
Orta wanda Ker û Kulak wê dixwênan mîna zya,
Dengbêj Evdal û Cızrayî teze danya ron ditiye,
Û ava reş, mirat korbûn ser çavê wan hîlatiye,
Kolozê xwe got kirine, wan keke-kak, qirine,
Şarûr-bîlbîl ber ker bûne û dengê xwe birine...
Dengê Hesen, dengê Evdal qûjine çar-çarıkakal,
Xêr-mızgînî iro ketiye Kurdistanê-mala Zal...
Ahmed Xani, Eliê Herir û Cıziri û Feji
Lî Sipanê mîze dakin wê cejn-eyda me heqî...
Û çavê wan îşiq didın mîna rojê nuh nedir,
Ebê wane lî navmîlê mîna mîja çîyaye çîl,
Serê wani koloz û pêç mîna serê İgarîxax,
Rû-guliê wan nûr, awazi mîna gulê nava bax...
Û diwanê wan buhuştî mîna erşê bi steyr,
Temam evin, tamam zanin, têda hezar sur û meyr...
Û hildane tembûrê xwe bıkır batın, lal û dur,
Hezar kîlam, hezar mîqam tembûra tîn hur û gur...
Û kubra wan şirîn û xweş delaltir jî ya horya,

Herçar qulbê Kurdistanê kire lîlin û fırya...
-Şıkır rebî! Şıkır xudê! Şıkır te erd û ezman!...
Lî kurd vebûn qeyd û qidar, lî kurd vebûn zar-zıman.
Can!... Agirê ocaxa kurd şemal dîde wek roê!...
Dîmînê me dewr û zaman bi destê me hat raê...
Beyraqên me kevn û teze bilandın dest şêrada,
Ku sor bûne, nitirine xwina efat mîrada...
Çar-çarıkakal sor kirine şirîn, eziz Kurdistan,
Xemil danê, emir danê, kirine kaw gullistan...
Û qenc bûne, rû ketine her birinên meye reş,
Keç û xortên Kurdistanê hubê bûne mest, serxweş.
Tune idi kin, bédadi, qetıl û xwin, ermûsi:
Me kuştine mar û dûpişk, hemû gındır û kûsi...
Û çemê me û kaniê me bûne şerbet dîkışın,
Jî kenera derketine, sûrtê çyada dirîjan...
Milion roji nedir daye tevi gulê milion reng,
Şûtık-şirav Kurdistanê xwe berdaye şox û şeng.
Bi kubari wê guvine bilûra me dewrani,
Keri-sûri lî singê çya bûne rextê mîrcani.
Şivan, gavan apincine bi çekê nuh û rihâl,
Qerpal, kulav avitine tev nexweşîê derd û hal...
Berbi bêriê hûr dimeşın eşq û kubar bêrivan,
Mîna refê qaz, qulinga hejme beriê û aran,
Cerd û talan bilatîne mîna mij û dûmanê,
Keda helal bûye rîkan lî xebat û gumanê...
Şûr û xencer, taving, qırme bûne xemlê diwara,
Û naxwênan koşkê bînerd, dewsê bircê esmana-
Lê nêrdewan hıldıkışın heta hezar sed qati,
Kal û pîra ser givine bi sehet û taqeti...
Û toximê bext-azayê jor dirîje wek steyr,
Xwelîya dayik hemêz dike dilê şewat û bi heyr...
Şemlê zêrin bilind dibin berbi roja xewn, buhuşt,
Xêr-bereket Kurdistanê dibe dengiz û lêmîşt,
Sêvê Xelathur dişûlın şivêta lal cewahır,
Kurdistanê gul vedidın hezar evin-hub û sur...
Çem û kani şev û rojê zînge-zîngın mîna saz,
Xêr û şadi Kurdistanê bûne rihâl û libas...

Û ez kubar mîze dikim Kurdistanê hezar car,
Kunda dibim û radimûsim xwelya wêye zyaret, nar...
Ez diçime nav barzana, qeleçê wan nûrani,
Tia dibim serqot-pêxas çekê wane batınî...
Û bextê min dike xurîn hevt tevekê esmana,
Divê: "Şayir, tu gîhiştî mirazê xwayi zemana"...
Çira hemû bext-mîraza Kurdistanê vêketye,
Miletê kurd iro teze jî ber dawa dê ketye!...

Helbestvanê kurd jî Sovyetistanê, ê par bi
nav û deng, Şikoê HESEN, sala 1975 -a serê
xwe danî ax û berê sar û qû ser heqîya xwe.
Bira gorbîhişt be.

***

DENG JI MERIV NEYÊ XWARIN JI HEWA NAYÊ

Lî gundeki mervek xêra bavê xwe belav dî
ke. Ew bang lî gundiya dike û kesên genda û
birçî lî dorê kom dibin. Xwedanê xêrê dibê-
je; ka binhêran kes lî mîzgevtê heye, bila
bê ew jî payidarbe. Çend zaro bîlez diçin û
baş nenihêrandî para vedigeran, dibêjan kes
tuneye. Xudanê xêrê dibêje ka icar ez bin-
hêran, dibe lî qunc û rexa kes bibe. Diçe,
cara pêşin tu kesi natine, paşê dengê kuxan
danê tê wi û baş mîze dike belengazeki di-
bine. Dibêje "mala te avabê, lî derwa xêr
tê belavkırın tu hêji lî vi qunci runiştî?"
Ewê belengaz dibêje:-Belê ezbenî, raste, ku
kuxin jî meriv neyê xwarin jî hewayê nayê.

TEKELCİ KAPİTALİZM

Baştarafı s. 5.

krallık Ticaret şirketini, krallık Porselen manüfaktürünü ve hatta ordudaki terzihaneleri sosyalist düzenlemeler olarak saymamız gerekecekti, evet neden 1830 yıllarında Fredrik Wilhelm III döneminde parlak zekalı birinin büyük bir ciddiyetle devletleştirilmesini teklif ettiği genel evler bu şekil sosyalist düzenlemeler olarak kabul edilmesin. (F. Engels, Anti-Dühring 15 ve 16 baskı s. 383)

Söylenilenlerin aksine devlet tamamen bir kurtarıcı görevi yerine getirmekten başka bir şey yapmadı. Yani devlet bir yere de iflas bayrağı çekmiş işletmeleri satın alarak kapitalistini kurtarıncı, diğer yerde teşebbüs masrafları yüksek ve geleceğinin ne olacağı belli olmayan işletmeler ile ortaklık kurarak tam bir imdada yetişen kurtarıcı olmaktan başka bir şey yapmadı. Bu yüzden yüksek teknoloji isteyen endüstri dallarında (atom enerjisi, elektronik endüstri gibi) devletin kurduğu ortaklık hep bu amaca yöneliktir. Bugün İsveç'in en büyük tekelci şirketi Saab Scania devletin hissesi 3 te bir iken, ASEA-ATOM şirketinde devlet ve tekelci kapitalizmin ortak bir hakimiyeti söz konusudur.

Ayrıca devlet tekelilerin yönetiminde işletmelerin diğer işletmelerle rekabet edebilmesi için geliştirmek zorunda olduğu bilimsel teknik araştırmalarında beslemek görevini yapar. Örneğin İsveç'te "Tekniska Hög Skolan" Türkiye'deki karşılığı ile Teknik Üniversite finans imparatoru Wallenberg şirketlerine uzman yetiştirirken, finansmanını ise (milyarlar tutarında) devlet karşılar.

Tekeller bütün istediklerini yapabilmek için hükümet yetkilerini doğrudan doğruya şirket ve banka müdürlüklerine alırlar. Bunların arasında çok sayıda banka bulunur. Böylece tekel bir yandan gelişmeleri önündeki bütün formal engelleri kaldırır, diğer yandan bu siyasi uzmanlar vasıtası ile büyük hamleler yapabilir. Parlamento, önceden tekelci kapitalistlerin uzmanlarına hazırlanmış işlemlerine formal olarak karar vermek ten başka bir işe yaramaz.

İkinci Dünya Savaşından sonra İsveç finans kralları ve hükümet yetkilileri "Torsdagklubben" diye anılan yerde sürekli toplantılar düzenlediler. 1955 yılında kapatılan bu klüp'ten sonra ilişkiler konferanslar ile düzenli bir şekilde başbakanın Sörmland bölgesindeki yazlık evinde sürdürüldü.

Sözümüzü Lenin'den aldığımız "Devlet Sosyalizmi" ile ilgili bir pasacı ile bitirelim: "Güzel prensipler ile gözük kamaşan Devlet Sosyalistlerimiz, görmelidilerler ki, Almanya tekelcileri... devletin şirket kârlarından bir kısmını almasına müsaade etmediler, iflasın eşliğinde özel endüstriyi devlet aracılığı ile kaldırılmaktan başka (Lenin, imperializmin, Valda Verk I s. 661)

"Her ölüm bir yaşamdır Her damla kan yarınlar armağandır"

1961 - A.SFLAM

Yüz yıllardır sömürgeci zulmün acısını çeken emekçi Kürt halkı, ÖZGÜRLÜK savaşını da bir nefesini daha yitirdi. A.Selam yoldaş emperyalizmin ajanları, evrensel gericiğin yedek gücü karşı devrimci macular tarafından katledildi. O demokratik öğrenici hareketinin yılmaz öncüsü halkımızın özgürlük, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin yigit savaşçıydı.

ZİMBABWE ZAFERİ

1965 yılında Güney Rodezya'nın (Zimbabve) da bulunduğu Federasyon çözülmeye başladı. Malawi'nin bağımsızlığı tanındı. Kuzey Rodezya (Zambiya) da bağımsızlık mücadelesi yükseliyordu. Rodezya hükümeti "Rodezya Cephesi" nin de bağımsızlığının tanınmasını istiyordu. Fakat İngiliz hükümeti siyahların sorununu çözüme bağlanmadan bunu kabul etmedi. Çünkü Londra, Zimbabve halkının kurtuluş hareketini görmeyecek ediyordu. Bu yüzden İngiltere açısından anlaşma larda siyah halkı temsil edecek bir örgüt gerekiyordu. Buda ZANU oldu. ZANU'nun kuruluşundan sonra Salisbury'da Winston Field hükümeti ile anlaşmaya girişmesi, ZAPU'nun ZANU'nun kuruluşu macası ile ilgili görüşlerinin doğruluğunu güçlendiriyor. Yeni o sınırlar yasak olan ZAPU'nun yerlerine anlaşmalarda temsilcilik yapacak ZANU'nun kuruluşu bir tekelci sorundur.

ZANU liderleri kuruluş nedenlerini ZAPU'nun uzlaşmacı tavırlarına tepki olarak gösteriyorlar. Ve "fiziksel hesaplaşmayı" amaçladıklarını söylüyorlar. Bu oldukça tartışma götürür bir açıklama. Çünkü 8 Ağustos 1963 tarihinde ZANU Zimbabve'deki ilk kongresini yaparken, ZAPU'da Zimbabve'de eylem düzenlemek için "Halk Geçici Konseyi, PCC" adında örgüt kurdu ve programa fiziksel hesaplaşmada alındı.

Ne yazık ki fiziksel hesaplaşmayı ZANU ve ZAPU birbirleri ne yöneltirler. Rodezya Cephesi nin istahlı kaşkırtmaları ile Sithole ve Nkomo'nun taraftarları birbirlerine büyük kayıplar verdiler. 1964 yılında ZANU ve PCC yasaklanı, Sithole ve Nkomo tutuklanır ve ancak 10 yıl sonra serbest bırakılırlar.

ZANU ve ZAPU liderleri arasındaki kişisel gelişmelerin bir rejime rahat bir nefes aldırır. İngiltere ise fazla güç ürumda kalmaktan korktu. Böylece Başbakan Ian Smith'in Rodezya Cephesi'ni Kasım 1965 tarihinde Rodezya'nın tek tarafı bağımsızlığına ilan eder. Silahlı mücadele yöntemleri

bakımından ilk yıllar ZANU ve ZAPU tecrübesizlik yüzünden büyük kayıplar verirler. Zambiya üzeri gerillacı operasyonlar düzenleyen ZAPU gerillaları Sovyetler Birliği, Çin, Kuzey Kore de, ZANU gerillalarında Tanzanya'da eğitim görüyorlardı. Büyük kayıplar sonucunda gerillalar arasında açık bir politik çalışmaya Zimbabve halkı arasında geniş bir propaganda yapılmadan gerilla savaşının yürütülemeyeceği anlaşıldı. Bu yüzden Güney Bisau, Angola ve Mozambik çalışmaları alanları oldu.

1972 yılında ZANU, Mozambik Kurtuluş Örgütü FRELIMO ile ortak çalışmaya başladı. FRELIMO, kurtarılmış Tete bölgesindeki düşman kuvvetlerini dağıtmak için ZANU'nun yardımına ihtiyacı vardı. ZANU'da Zimbabve'ye açılabilme için bu stratejik yerihmal etmedi. Çünkü Doğu Zimbabve verimli topraklarıyla önemli bir bütün ekin bölgesidir. Beyazlar büyük toprak parçalarına sahip olduğu hâlde siyahlar topraktan yoksundurlar. Mozambik ve Zimbabve'de yaşayan ve aynı dil konuşan Shone aşireti sömürgecilerin çizdiği sınıra rağmen canlı bir şekilde sınırlar diğer tarafında ticaret yürütüyorlar. ZANU bu sık insan topluluğunun bulunduğu, buna rağmen sorunlarında bu oranda fazla olduğu bu bölgede eylemlerini yürütmesi ZANU'nun şu andaki gücünün oluşmasına neden oldu. ZAPU gerillaları arasında eğitime ağırlık verirken, ZANU geniş halk yığınları arasında geniş bir propaganda yürüttü.

Smith'in ZANU'ya karşı seçimde ZAPU'nun desteklenmesini öngörmesi, bu bölgede büyük etkinliği olan ZANU'nun oylarını bölmeyi hedefliyordu. Çünkü ZAPU'nun tek başına iktidar olamayacağı biliniyordu.

Shone aşiretinden olmasına rağmen Muzorewa'nın da buralarda rahat gördüğü yoktu. Smith'in planı bu yüzden oldukça hesaplıydı. Yoksa Mugabe'nin Marksist olmasının gerçekle bir ilişkisi yoktur. Din düşmanı olarak gösterilen ZANU din görevli

leri ile de yakın iş birliğine girdi. **YENİ SÖMÜRGEÇİLİĞE KARŞI**

Emperyalistler Zimbabve'nin, mutlak bir gün kurtulacağını biliyordu. 1976 yılında Carter bu kuskuyu şöyle ifade ediyor: "ABD zaman kaybetmeden Namibiya'nın bağımsızlığı ve Rodezya'da çoğunluğun yönetimini sağlamaya girişmelidir. Çünkü bağımsızlığın kısa bir zaman içinde gerçekleşeceğinden şüphemiz yoktur. Sorun, bunun Sovyetlerin desteğindeki silahlı bir mücadele ile mi gerçekleşmesidir" (Mai Palmberg, Norrskensflamman 27 Şubat 1980)

İngiltere Dışişleri Bakanı Owen Alder, dışişleri Bakanı Cyrus Vance'nin onayıyla çoğunluk yönetimine geçiş döneminin ABD ve İngiltere'nin başkanlığında bir konferansta belirlenmesini iste di yurtsever cephe, ABD'nin 964 yılında Cenevre Konferansı ile sömürgeci Fransa'nın yerini aldığı hatırlayarak buna karşı çıktılar. Daha sonra Owen'in yeni "Anglo-Amerikan" çözümünü teklifi ile bağımsızlık sorununun görüşüleceği yeni bir plan hazırladılar. Buna göre bu geçiş dönemi nin belirlenmeleri hazırlanacak bir kalkınma fonu oluşturulacaktı. 1,5 milyar dolar olarak hesaplanan bu fon Dünya Bankası tarafından yönetilecek, toprakları alınacak beyaz toprak sahiplerinin, toprak bedelini karşılayacak ve özel tarım ve işletmecilik isteyen Afrikalılara bu radan kredi açılacaktı.

Emperyalistler Zimbabve'deki çıkarlarına devam ettirmek için yerli kukla bir yönetim oluştur mayaya ağırlık verdiler. Daha 1972 yılında Bishop Muzorewa, Yurtsever Cephe'ye karşı alternatif olarak düşünülmüştü. Fakat yurtseverler emperyalistlerin bütün manevralarına karşı ardıcıl bir mücadele yürüttü.

Bugün aynı gerici güçler yurtseverler arasında gıvasızlık yaratmak ve bu birliği yıkmak istiyorlar. Oysa yurtseverlerin birliği pekişiyor.

ANONS

DENGĐAN ALTERNATİVİ I.

Dünya me tam ü tam di borana petrolé ü enerjî, ye da'ys. Behizuriya warên hilberina petrolé tim ü tin heye. Li herderê danyayê xestek ü diviyahiya enerjîyê, goreyi zedebuna gelhe (nüfus) ü goreyi daxwaza pêkanîna hoyên (şart) jî neke çêtir ü bastir li welatên peşve çuyi ü jên bêşve dîçin, zede dibe. Diviyahiya petrolé li welatên peşve çuyi partire.

Swêd, di îthalakirina petrolê de li pêşya wan dewletandê, kîjanên ku petrolê jî derve dikirina te. Buha buna petrolê, aboriyê dihejine. Di 1980 de dîvê Swêd en hindik 30 milyar kron bide, jî bo ku diviyahiya xwe a petrolê bicîh bîne, angomena ve ewe, ku jî her serê marîvekî re 4.000 kron dikeve.

Jî bo germkirina xwaniyê xwe, jî bo weşani û danistandîniş û pêşvebirina îndustriyê, em parr hewceyê petrolê ne.

Enerjî bo jîna civakî û pêşanda civakêkî parr giingê. Bona kêmkirina diviyahiya petrolê dikare mirov cureyên jêzayên enerjîyê mayîn bikar bîne. Jî wan re velazandînen aborî tîke.

Kêmkirina enerjîyê jî tenê tere nake ü buhayê petrolê roj bi roj granjibe.

Jêzayên enerjîyê, yen pêwar (îckal) ewêr ku kirina enerjîyê bikin, dîvê mirov bakîne ü zêjê yen petrolê yen granbûha di îndustriyê de bikar bîna.

Pêşya (arman) me ewe ku em jêzayêr enerjîyê bîsêrêber bikarbinin ü ewla dormedore (çevre) pêkbinin. Eî, vî awayî grêjkirina çevdora ü bî rawestardînin ü gemar ü bermayê tiştan dîsa bîxerîtin.

Dibe ku enerjîya rojê (tavê) di çend awa de bê xebitandî.

Dîvê azînen (metod) nu bûne xebitandin, ü li ser jêzayên enerjîyê tîkolandin bûne çêkirin. Enerjîya tavê yek jî van enerjîyên pêşandî ye.

Bîkar anîna gaz jî li Swêd pêşya bîjartîye. Swêd wekê hemû welatên sarayî, jî bo bicîhkirina petrolê enerjîya nukleer çêtir dibîne.

Bî wan 12 reaktoren enerjîya atomî ku li Swêd hene wê diviyahiya enerjîyê bîşyêr çözümlenekê Pêşve çû yîna ekolojiyê ye civakê ve li ser xîngê ki ras be danin.

Goreyî me enerjîya atomî li Swêd alternatifê en baş ü dîçîndê ye. Ava germ ku jî reaktoran bî wê di germkirinê de bê xebitandin ü bî wî awayî diviyahiya me a petrolê kêmkirî.

Fîzîkoya bûyeren gezayên radioaktif parr hin dikin.

Buyera ku li Harrisburg bû tecrube mezin da me ku em baş bala xwe bidane bikaranîna enerjîya nukleer.

Ta sala 1990-î kêmkirin ü rakirina enerjîya nukleer wê parr bîha li ser me rûne. Kêmkirin ü rakirina wan di sala 1980 de wê diviyahiya enerjîyê nî bu xwe re bîne.

Ü bikaranîna komî re jî wê bibe sedemê xirabûna jîjuna (sağlık) meriv ü dormedore (çevre). Di pêvajoyê (suruç) dîçîndê wê bibe sedemê guhastîna klîmata dinyayê.

PÊŞANDÊR EWLÎ

Di 23 Adarê de dangdana gelêrî jî bo xebitandin-nexabîtdandina santralê enerjîya atomî wê çê be. Jî van 12 santralên heyi 10-ê wî jî bona xwe batê anadene. 2. yê dinjî nuha diçûkulin. En bawerî ku ewle tiya pêşanda me, wê bikaranîna wan imkaran çête.

ENERJÎ BO SWÊD

Komîta "Enerjî Bo Swêd" serbxwe ye. Bî taybetî jî bona dengdana gelêrî hatîye çêkirin.

Enerjî Bo Swêd rêxistina kampanya alternatîfa yekemîn (1) e.

Bangehiya "Enerjî Bo Swêd" jî komîte ü rêxistinê li herderê Swêd pêktên.

Di komîta "Enerjî Bo Swêd" de bî hezaran kes politîka enerjîyê a realist diparêzin ü belav dikin.

Kesên ku piştgiyariya bikaranîna 12 santralê dikin dîvê tevî wê kampanyayê bibin.

ÇEND RÊ

-Rozeta jî enerjîyê re erê li pêşira xwe bixe

-Malzemên "Enerjî Bo Swêd" belawke.

-Tevî civînên me be.

-Derheq enerjîyê de bîpeyê.

-Alikariya aborî bike.

Enerjî 78r Sverige - Box 1419, 11184 Stockholm.

ÖZGÜRLÜK SAYI 5 ÇIKTI OKU, OKUT VE DAĞIT!

ZİMBABWE'DE İRKÇİ REJİM YIKILDI

EMPERYALİSTLERİN ÇABALARINA RAĞMEN YURTSEVERLER BİRLEŞİYOR

İrkçi rejimin Rodezya adını verdiği Zimbabve'de emperyalistler seçim ilan etmek zorunda kılınca bu çürümüş rejim artık yıkıldı.

Emperyalistlerin bütün engelleme ve düzenbazlıklarına rağmen Zimbabve halkının zaferiyle sonuçlandı. Emperyalistlerin ZANU lideri Mugabe'nin seçim konuşmalarını sabotaj etmeleri, ZANU adaylarının özellikle güçlü olduğu yerlerde listelerden düşürülmesi sonuç vermedi. Zimbabve halkı kararlıydı, ırkçı rejim yıkılacaktı.

Oysa ırkçı rejimin kuklası Mu zorewa ise helikopterler aracılığıyla köy köy Coca Cola'lı, si mitli seçim konuşmaları düzenledi. Başına foter sapka takılarak soytarlaştırılan bu kukla (tıpkı ABD gezisi sırasında, Tek sas kıyafeti giydirilip ağzına bir de sakız yerleştirilerek soy tarlaştırılan Çin lideri Hua Kua Feng gibi) beyaz çiflik sahiplerinin zorla kamyonlara dolurarak dinlemek için getirdiği mazlum Zimbabve halkına alışılmış lafları sıraladı: Yurtsever Cephe dükkanlarınıza, evlerinize, araba, bisiklet ve hatıta tavuklarınıza el koyacak. Çalışsanz ücret değil sadece yaşayabilecek kadar yemek ve ku maş alabileceksiniz. Çocuklarınız sizleri işpiyon etmek için ellerinizden alınıp Marksist eğitiminde geçirilecek.

Diğer yandan ırkçı rejim ZAPU lideri Nkomo'yu ehveni şer ilan ederek Yurtsever Cepheyi bölmek için daha bir yığın manevralara girişti. Güya "Marksist" Mugabe ye karşın Nkomo "ılımlı" bir tavır içindeymiş.

Burjuva basınında her yerde ulusal kurtuluşçulara alışılmışı dangayı vurmaya devam etti: Rodezya tarihi bölünmüşlüğün tarihi hidir. ZANU Shona, ZAPU'da Ndebela aşiretinin partileridir.

Seçimin, oyların yaklaşık yüz de 70'ini alan ZANU'nun zaferi ile sonuçlanmasına rağmen Zimbabve sorunu çözülmez değil. Zimbabve yurtseverlerini bir birlerine kırdırarak için emperyalistler planlarını sürekli yeniliyorlar. Bu yüzden tek başına çoğunluğu oluşturabilen Mugabe ZAPU'ya koalisyonu katılmaya teklif etti.

Yeni bir dönemin eşiğinde olan Zimbabve'de bu karmaşık durum nedir? Gerçekte ZANU Marksist, militan, ZAPU'da uzlaşmacı, ılımlı bir örgütüdür. Bütün bunların cevabı Zimbabve tarihine yatar.

* Zimbabve'nin sömürgeleştirilmesi, Büyük Britanya emperyalistleri Cecil Rhodes'ın imparatorluğu olan Güney Afrika'da, Afrika kalı ve Boer'lere karşı savaşın ardından Kap ve Natal bölgelerinden Kuzeye, Zimbabve'ye göz dikmesine dayanır. Bugünkü Johannesburg civarındaki Transval minerallerine göz diken İngiliz sermayesi, daha sonra Rodezya diye adlandırılacak Kuzey'de eline damarlarının bulunacağı kanısındadır. Rhodes ve şirketi "British South Africa Co." için birkaç yüz yıl önce altın ticareti ile efsaneleşmiş Zimbabve oldukça zenginleşti.

Sömürgeciler işe alışılmış yöntemleri ile başladılar. Önce Afrika'lıları kandırarak topraklarında maden ocakları açtılar. Maden ocaklarında ve tarım işlerinde çalıştırılacak ve beyazların geçimini temin edecek işgücü için sömürgeciler hareket ettiler. Rhodes işe Shona aşiretinin yaşadığı Mashona bölgesinde başladı. Buradaki hanedanlık bir birlerine kırdırılarak 1890 işgali ile yerli halk vergi ödemeye zorlandı. Böylece ver-

gileri ödemek için halk çalışmak ve para kazanmak zorunda kılıyor.

Mashona'da altın bulamayan Rhodes Mdebeléyi altın bulunur kanısıyla işgal eder. Mdebele aşiretinin en verimli topraklarına el konur. 1896 yılında Shona ve Mdebele aşiretleri sömürgecilerle karşı ortak bir direniş geçirdiler. Bu sömürgeciler için beklenmedik bir olaydır. Direniş dört yıl içinde ancak bastırılabilir. Ama direnişin geleneği ömez. Chimurenga diye anılan bu ilk kurtuluş direnişine, bugün ZANU kurtuluş savaşının geleneği diye sahip çıkılıyor.

British South Africa Co. Zimbabve'ye böylece el koyar. Bu şirket buralarda ilk sıralar altın bulamadığı için Afrika'lıların iş gücü "siyah altın" idi. Bu korkunç sömürü sonucudur ki Zimbabve diğer sömürgecilerle nazar daha fazla endüstrileşir.

1944 yılında Rodezya Başbakanı şöyle der: "Bugün Afrika'lılar olmazsa biz beş dakika bile yaşayamayız... Eğer biz sadece Avrupa'luların kazancı ile yetinsek... Ülkemiz beş dakikada tatar" (Mai Palmberg, Norrskens - flammen 15 Şubat 1980).

Güney Afrika kanallarıyla sömürgeleştirildiği için Zimbabve'ye Güney Afrika'daki şirketler yerleşir. Bu yüzden Zimbabve, Güney Afrika'nın "Beşinci Bölge"si diye adlandırıldı. Rodezya'da da rejim Güney Afrika'daki ırkçı rejimin bir kopyası oldu.

AFRIKALILAR TOPRAKSIZLAŞTIRILYOR

Bir yanda vergiler diğer yanda da verimli toprakların ellerinden alınması ve verimsiz topraklara kümelendirilmesi bu halka ücret kölesi olmaktan başka seçenek bırakmadı. Böylece ülke siyahlar ve beyazlar için bölge lece ayrıldı.

1930 yılında çıkarılan ilk toprak dağıtım kanunu ile onbinlerce Zimbabve'li ihtiyat bölgelere göç etti. Siyahlara ancak keredi geçimini sağlayabilecek kadar üretim yapma hakkı verildi. Fiyat kanununa göre beyazların ürünlerine çok daha fazla fiyat biçildi. 1969 yılında çıkarılan daha kötü bir toprak kanunu ile en verimli topraklar beyazlara verildi. Ekilemeyecek topraklarında yüzde 67'si Afrika'lı halkın payına düştü. "Tribul Trust land" diye adlandırılan özel korunmuş alanlarda Afrika'lıların toprağa sahip olma hakkı yoktu. Bu yüzden toprak sorunu Zimbabve ulusal kurtuluş hareketinin minhenk taşıdır temsil eder.

Bugün Zimbabve'de bu toprakların büyük bir kısmına şirket-

ler sahiptir. Örneğin Güney Afrika'nın "Anglo American" şirketi büyük şeker plantajlarına sahiptir. İngiliz "Lonhro" şirketi büyük baş hayvanları yetiştirme de hakim şirket rolünü oynuyor. Önemli ihracat ürünü tütün ise Güney Afrika'nın "Rothmans" şirketi tarafından yönetiliyor.

BİR ADAM BİR SİLAH

İkinci Dünya Savaşından sonra Rodezya ekonomisinde bir yük selme görülür. 1952-63 yılları arasında Kuzey Rodezya (Zambiya) Güney Rodezya ve Malawi ile kurulan Federasyon sonucu Zambiya bakımı Zimbabve'ye aknağa taşladı. Böylece Zimbabve kendi ya pam endüstrisini geliştirdi. Zambiya halkı bugün bile Rodezya'nın eski sömürsünün yakını altındadır.

Bugün Afrika'lıların büyük bir kısmının geçimi ücrete dayanıyor. Fakat bunların büyük bir kısmı maden ocaklarında kontratlı ve plantajlarda mevsinlik işçilerdir. 1971 yılında Rodezya'da 800 bin işçi vardı. Bunların da 300 bini yabancı işçilerdi. Afrika'lı işçilerin yıllık geliri 314 dolar iken yabancı işçilerininki bunun on katı fazla idi. Bu yüzden işçi sınıfı arasında bir birlik sağlanıyordu.

Zimbabve halkının kurtuluş mücadelesi diğer sömürgeelerde olduğu gibi bazı aşamalardan geçti. İlk örgütlenme biçimi Güney Afrika'dakininki bir kopyası idi. 1930 yılında mevcut toprak kanununu protesto etmek için oluşturulan "Bantu Congress" 1934 yılında "Güney Afrika Ulusal Kongresi" adını aldı.

İkinci Dünya Savaşına kadar bütün talepler Avrupa'luların toprak elde etme hırsına ve Afrika'lılara yapılan baskılara karşı İngiliz krallığından yardım istemek ile sınırlıydı. Haziran 1977 yılında Lizbon'da sömürgecilik ve ırkçılığa karşı toplanan uluslararası konferans ta ZAPU lideri Nkomo şöyle der: Uzun yıllar emperyalistler ile konuşmaya çalıştım senki duvarla konuşuyordum. Cörüyorsunski bu yolda saçın ağardı. Bundan böyledir ki ZAPU "bir adam bir oyl" sloganını "bir adam bir silah" şeklinde değiştirdi.

1955 yılında birkaç Zimbabve'li entellektüel Salisburg kentinde kurduğu "Şehir Gençlik Birliği" otobis fiyatlarındaki yükselmelere karşı büyük kitlesel boykot ve protestolar düzenledi. Afrika'lılar kendilerine ayrılan uzak özel bölgelerde oturma ya zorlandıkları halde çalışmak için buralardan bulunduğu bölge ye gelmek zorundaydılar.

1959 yılında kurulan ZAPU i-

ki yıl geçmeden yasaklandı. Daha sonra kurulan "Ulusal Demokratik Parti" de 1961 yılında kapatılınca ZAPU yeniden kuruldu. 1962 yılında tekrar kapatıldı ve gizli çalışmak zorunda kaldı.

Zimbabve halkının bağımsızlık talepleri 1957 yılında Güney Rodezya'da Gine Bisau'nun bağımsızlığını kazanmasına saki sakiya bağlandı. 1960 yılında diğer bir takım Afrika ülkeleri nin bağımsızlığına kavuşması (Nijerya başta olmak üzere) ile bağımsızlık ateşi daha da yükseldi.

1923 yılında Güney Afrika şirketi tarafından yönetilen Zimbabve bu yıldan sonra özel bir konumu ile İngiliz yönetimine girdi. Zimbabve'deki Avrupa'lılarda "Responsible Self-Government" (Sorumlu özerklik) ile kendi parlamento Başbakan ve kendi hükümetini seçme hakkını aldı. Bunlar ayrıca kanun yapma yetkilerinde saptılar. İngilizlere ise veto hakkına sahipti.

Sömürgeciler Afrika'daki bir çok sömürgelelerinde "paylaşılmasız bağımsızlık" adı ile Afrika'lı bir orta sınıf ve yönetici grup oluşturmaya çalıştılar. Zimbabve'de Başbakan Garfield Todd hükümeti zamanında (1953-1958) izlenmek istenen Liberal politika ile Afrika'lılara daha fazla okuma olanağı hazırlama ve toprak satın alabilmelerine izin vermek çabaları sonuç vermedi. Özellikle Afrika'lıların aşgari ücretlerinin yüzde 30 arttırılması istemesi beyaz ticaret adamlarının büyük tepkilerine yol açtı. Bütün bunlar Zimbabve'li ulusal kurtuluşçu güçler arasında da reformist uygulamaların imkansızlığını pekiştirdi. Artık kurtuluş "paylaşılmasız bağımsızlık" ile değil "mücadele ile alınacak bağımsızlık" ile mümkündür.

Todd hükümeti ayrıca günümüzde pekde radikal olmayan seçim hakları ile ilgili kanunları ve siyah ve beyaz ırk arasındaki cinsel ilişkiyi yasaklayan "immorality Act" kanununu değiştirmek istedi. Todd hükümetinin bu liberal siyasetine en büyük tepki, ekonomik bir iktidarı olmayan ve sadece ırkçı hükümler ile siyah halkı ezilen köylü, küçük burjuva ve memur tabakasından geldi. Bunlar 1962 yılında hükümet olan "Rodezya Cephesi" nin bel kemiğini oluşturdu.

ZANU KURULUYOR

1963 yılında ZAPU'nun yurtdışı temsilcisi Sithole ve aralarında Mugabe'nin de bulunduğu bir kaç aydan ZANU örgütünü kurdu.

Devamı s. 7

ROJA NU

ORGANA KOMELA KARKERÊN KURDISTAN LI SWÊD

XWEDÎ: KOMELA KARKERÊN KURDISTAN LI SWÊD SAHİBİN

NAVNİŞAN: BOX 4038 141 04 HUDDINGE - SWEDEN

ADRES: JI MEHÎ CAREK DERTÊ

BHA 3 KRON HESAP NO: PG 83 90-7